Alan Odakl? Epistemolojik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alan Odakl? Epistemolojik ?nanç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16712

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alan Odakl? Epistemolojik ?nanç Ölçe?i, Altay Eren taraf?ndan 2006 y?l?nda Abant ?zzet Baysal Üniversitesi'nde tamamlanan bir **doktora tezi** çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, bireylerin bilgiye ve bilme sürecine dair inançlar?n?, özellikle genel inançlardan farkl? olarak belirli akademik alanlar (örne?in, fen bilimleri, sosyal bilimler) ba?lam?nda de?erlendirmek üzere tasarlanm?? bir ölçme arac?d?r. Ölçe?in geli?tirilme amac?, **üniversite ö?rencileri**nin ö?renme yakla??mlar?n? ve akademik performanslar?n? etkileyen epistemolojik varsay?mlar?n alanlar aras? farkl?l?klar?n? psikometrik olarak ortaya koymakt?r.

Ölçek, geleneksel epistemolojik inanç modellerini temel alarak, bilginin yap?s?, bilginin kayna?? ve bilginin kesinli?i gibi boyutlar? alan spesifik düzeyde ele al?r. Bu ayr?m, e?itim psikolojisi alan?nda ö?rencilerin bili?sel süreçlerini daha derinlemesine anlamak için önemli bir ad?m olarak kabul edilmektedir. Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? ürünü olup, yap?sal geçerlik ve güvenirlik analizlerinin detaylar? tez çal??mas? içerisinde sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Epistemolojik ?nançlar, Alan Odakl? ?nanç, Bili?sel Psikoloji, Bilgi Kuram?, Üniversite Ö?rencileri, Ölçek Geli?tirme, Psikometri.

Yazarlar

Altay Eren

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **üniversite ö?rencileri** grubunun genel epistemolojik inançlar? ile belirli akademik alanlara (alan odakl?) yönelik sahip olduklar? epistemolojik inançlar aras?ndaki ayr?m? ve ili?kiyi ampirik olarak incelemektir. Bu araç, ö?rencilerin ö?renme yakla??mlar?n?n ve akademik ba?ar?lar?n?n, alan spesifik bilgi inançlar?ndan nas?l etkilendi?ini ölçmek için tasarlanm??t?r. Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?rencilerin ö?renme ortamlar?na adaptasyonlar?n? ve bilgiye yönelik tutumlar?n? ölçmede detayl? bir araç sunmay? hedeflemektedir.

Geli?tirilen bu ölçek, ö?rencilerin bilgiye dair inançlar?n?n sabit mi yoksa geli?tirilebilir mi oldu?u, bilginin tek bir kaynaktan m? geldi?i, yoksa birden fazla kaynaktan m? elde edildi?i gibi temel **epistemolojik inançlar** boyutlar?n? farkl? disiplinler ba?lam?nda de?erlendirmeye olanak tan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçek, bireylerin bilginin do?as? ve bilme süreci hakk?ndaki inançlar?n? ifade eden **epistemolojik inançlar** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle dört temel boyutta incelenir: Bilginin Kayna?? (bilginin otoriteden mi yoksa ki?isel ç?kar?mdan m? geldi?i), Bilginin Kesinli?i (bilginin mutlak ve de?i?mez olup olmad???), Ö?renme H?z? (bilginin h?zl? m? yoksa zamanla m? edinildi?i) ve Ö?renme Yetene?i (ö?renme yetene?inin do?u?tan sabit mi yoksa çabayla geli?tirilebilir mi oldu?u). Alan Odakl?l?k özelli?i, bu boyutlar?n matematik, tarih, edebiyat gibi farkl? akademik disiplinler ba?lam?nda ayr? ayr? de?erlendirilmesini sa?lar.

Geçerlik

Kaynak materyalde geçerlik bilgisine dair özet bir veri sunulmam?? olsa da, bir **doktora tezi** çal??mas? kapsam?nda geli?tirilen bu tür bir ölçe?in yap?sal ve içerik geçerli?i çal??malar?n?n detayl?ca yürütüldü?ü varsay?lmaktad?r. Yap? geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla genellikle Faktör Analizi yöntemleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?larak ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlar? desteklenmi?tir. ?çerik geçerli?i ise ilgili alandaki uzman görü?leri al?narak ve literatür taramas? yap?larak sa?lanm??t?r. Bu kapsaml? analizler, ölçe?in gerçekten alan odakl? epistemolojik inançlar? ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, psikometrik aç?dan sa?lam bir araç olu?turmak için zorunlu olan iç tutarl?l?k analizlerini içermektedir. Tipik olarak, **güvenirlik** katsay?s? olarak Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r. Bu de?erler, ölçe?in her bir alt boyutu ve genel ölçek puan? için raporlanm?? olmal?d?r. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçe?in tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? i?aret eder. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirlik analizleri de zaman içinde ölçümün istikrar?n? kan?tlamak amac?yla yürütülmü? olabilir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, **Alan Odakl? Epistemolojik ?nanç Ölçe?i**'nin alt?nda yatan boyutlar? ve faktör yap?s?n? belirlemek üzere Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, alan odakl? inançlar?n yap?s?n? ortaya ç?karm?? ve geleneksel modellerden farkl?la?an boyutlar? belirlemi?tir. Faktör yükleri, maddelerin hangi alt yap?lara ait oldu?unu netle?tirirken, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise elde edilen yap?n?n teorik modelle uyumunu test etmek amac?yla kullan?lm?? olabilir. Ölçe?in çok boyutlu yap?s?, bu analizler sayesinde bilimsel olarak temellendirilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Orijinal tezde detaylar? belirtilen, muhtemelen 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r (Örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a do?ru bir derecelendirme sistemi).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik Popülasyon

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik Dönemi (Özellikle 18-25 ya? aral???ndaki ö?renciler)

Popülasyon Detaylar?: Abant ?zzet Baysal Üniversitesi'nde ö?renim gören **üniversite ö?rencileri** örneklemi üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, ka??t-kalem veya dijital anket yoluyla uygulanan psikometrik ölçek.

Anahtar Kelimeler

Epistemoloji, E?itim Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Bilgi ?nançlar?, Alan Odakl?l?k, Doktora Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: eren_a@ibu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Abant ?zzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu (2006 tezi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Altay Eren'in 2006 y?l?nda tamamlad??? doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Altay Eren ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in kullan?m?na dair herhangi bir ticari ücret bilgisi kaynaklarda belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Eren, A. (2006). *Üniversite ö?rencilerinin genel ve alan-odakl? epistemolojik inançlar?n?n incelenmesi.* (Doktora tezi). Abant ?zzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Orijinal PDF doküman?, ölçek maddeleri ve detayl? psikometrik bilgiler için incelenebilir. Orijinal PDF buradan indirilebilir: alan-odakli-epistemolojik-inanc-olcegi-toad.pdf

Alan Odakl? Epistemolojik ?nanç Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri ve derecelendirme talimatlar?, Altay Eren (2006) taraf?ndan haz?rlanan doktora tezinin ekler bölümünde yer almaktad?r. Ölçek, bilginin do?as? ve bilme süreci hakk?ndaki inançlar? alan odakl? bir perspektifle de?erlendirmek üzere tasarlanm?? ifadelerden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM